

Posudek na bakalářskou práci

Kateřina **Slámová**,

Působení národních obranných organizací na Jindřichohradecku na přelomu 19. a 20. století.,

Bakalářská práce, vedoucí PhDr. Luboš Velek, PhD., Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2012, 70 s.

Kateřina Slámová se ujala tematiky, která již byla určitým způsobem v české historiografii zmapována i zpracována, ale která bude vyžadovat v budoucnosti ještě mnoho pozornosti, důkladného archivního výzkumu i nápaditého přístupu.

Kateřina Slámová nejprve věcně a koncizně zpracovala na základě starší i moderní historické literatury obecný přehled dané problematiky, na základě archivního výzkumu pak podala konkrétní svědectví o situaci na Jindřichohradecku, regionu, ke kterému má i osobní vazby. Vybrala si město, které bylo české (cca 11 % Němců), ale okolí bylo národnostně smíšené.

Svou práci rozdělila (kromě úvodu a závěru) do čtyř dalších kapitol (Vztah mezi Čechy a Němci, společensko-politická situace osmdesátých let 19. století; Školství; Národní obranné organizace; Jindřichohradecko a české národní obranné organizace (s. 36-65). Autorka svou práci doplnila i grafy. Ve své práci autorka sleduje jak Ústřední matici školskou tak Národní jednotu pošumavskou. Upozornila i na mnoho dílčích důležitých záležitostí, např. na postavení matečních učitelů (s. 30), na proměnu přístupu k dítěti, nyní vnímanému jako „majetek národa“ (s. 32), strategie české i německé strany při získávání dětí, tj. např. příslib oděvu a školních pomůcek atd. (s. 34), strategie při získávání sbírek, konkrétní příklady zřizování škol v regionu, zajímá se také osoby, které stály v čele těchto institucí.

Ráda bych, aby během obhajoby autorka vysvětlila poněkud problematickou formulaci, která se v práci objevuje: s. 9 „Národní organizace se snažily získat co nejvíce národně uvědomělých, takže tohoto národně aktivního Čecha by nejspíše k zášti proti Němcům ještě podněcovaly. A to hlavně z toho důvodu, že v té době musely bojovat proti národní lhostejnosti nižších vrstev společnosti.“ Tady by totiž bylo třeba zohlednit i sociální situaci těchto lidí. Známe přece např. verše Josefa Svatopluka Machara z básně Nacionalismus... Podobná formulace se objevuje i na s. 21, zde autorka sociální situaci již zohledňuje, ale přesto by bylo třeba formulaci „dělníci a rolníci se starali spíše o svou obživu“ zvážit a „neházet je všechny do jednoho pytle“.

Vzhledem k vymezení tématu své práce se autorka pochopitelně soustředila pouze na české prostředí, vznikl tak asymetrický obraz (např. argumentace na s. 34). Německá strana fungovala podobným způsobem, používala stejné strategie (...ale to by bylo téma pro jinou práci, popř. pro komparaci pro další stupeň absolventské práce). Škoda, že v práci nebyly využity i citáty z dobového tisku či z dobových proslovů a projevů – přece jen by byly výstižnější než parafráze a text by byl „šťavnatější“. Nedochovaly se nějaké dobové paměti? Korespondence? Jaké byly osudy konkrétních představitelů spolků či alespoň některého z nich? Nemá nikdo osobní pozůstalost?

Práce je psána kultivovaným jazykem, postřehla jsem jen nějaké chyby v interpunkci, dbát je třeba i na to, že poznámky jsou věty, a proto je třeba je psát na začátku s velkým písmenem; Plenera by bylo třeba psát i s křestním jménem ne jen jako „Edler von Plener“.

Práci oceňuji i proto, že by se mohla stát modelem pro podobně zaměřené práce soustředěné na vývoj v dalších místech, a tak by mohly být prohloubeny a komparovány naše dosavadní znalosti.

Bakalářská práce Kateřiny Slámové jednoznačně splňuje kritéria kladená na tento typ práce a ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 15. června 2012

Doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.